

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS ALUEELLISEN KIINTIÖN NOJALLA SALLITTAVASTA KARHUN METSÄSTYKSESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2026—2027**1. ESITYS****Pääasiallinen sisältö**

Poronhoitoalueen osalta maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa esitetään suurin sallittu saalismäärä karhun rauhoituksesta poikkeamiseksi sekä aluerajoitus, joka perustuu metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 8 pykälän 2 momenttiin, jonka mukaan karhun poronhoitoalueella tapahtuvaa metsästystä varten maa- ja metsätalousministeriö määrää erikseen kiintiöt itäiselle poronhoitoalueelle sekä läntiselle poronhoitoalueelle.

Poronhoitoalueelle esitetään **85** karhun kiintiötä (15 läntinen, 70 itäinen). Poronhoitoalueelle määrän asettaminen on tarpeen metsästyksen mitoittamiseksi, koska erityisluonteen vuoksi ns. keskeytysmetsästyksessä ei ole poikkeuslupia.

Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa määriteltiin kannanhoitoalueet, jossa poronhoitoalue säilyi ennallaan ja aiemmin muun Suomen kannanhoitoalue jaettiin neljään kannanhoitoalueeseen: Itäiseen, eteläiseen, keskiseen ja läntiseen kannanhoitoalueeseen. Tämä asetus ei koske edellä mainittuja muita kannanhoitoalueita, vaan niiden metsästyksen järjestämisestä säädetään erikseen myöhemmin.

Luonnonvarakeskuksen kanta-arvio¹ (tiivistelmä)

Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi 26.2.2026 Suomen karhukannan olevan vahvassa kasvussa. Karhukanta on kasvanut poronhoitoalueen ulkopuolella noin 16 % syksyn 2024 jälkeen. Syksyllä 2025 koko maan karhukanta oli 2181–2790 (90 % todennäköisyysväli). Kasvu on ollut suurinta lännessä ja etelässä, noin 25 % ja pienintä idässä, vajaa 15 %. Karhukanta on kuitenkin edelleen selvästi tihein itäisellä kannanhoitoalueella. Poronhoitoalueella kanta on edellisen vuoden tasolla.

Tavoiteltu päämäärä

Poronhoitoalueella tavoitteena ja itsestään selvänä päämääränä on karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä (ns. keskeytysmetsästys), josta viimeksi mainittua annettava asetus koskee.

Vaikutus suotuisaan suojelutasoon

Karhu on luontodirektiivin liitteessä IV mainittu laji. Direktiivin 12 artikla edellyttää karhun tiukkaa suojelua. Tästä suojelusta voidaan poiketa direktiivin 16 artiklan puitteissa. Jäsenvaltion on varmistettava, että liitteessä IV mainitun lajin suotuisaa suojelutasoa tai sen ennalleen saattamista ei vaaranneta.

¹ <https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa/karhu/karhukannan-kehitys-ja-tila-suomessa-vuonna-2025>

Karhua metsästettiin Suomessa useita vuosia kannanhoidollisin poikkeusluvin ja laji oli samaan aikaan (koko Suomen EU-jäsenyyden ajan) suotuisalla suojelun tasolla. Esimerkiksi karhukanta on Suomessa vahvistunut Suomen EU-jäsenyyden aikana ja kasvanut EU-jäsenyyden alun arviolta 800 yksilöstä. Syksyllä ennen metsästyskauden 2026 alkua karhuja ennustetaan olevan 2201–2962 (90 % todennäköisyysväli). Todennäköisin lukumäärä on 2536 karhua. Tämä on yli 3 -kertainen määrä vuoden 1995 tilanteeseen nähden. Karhunmetsästystä on ollut koko EU -jäsenyyden ajan.

Kaikki suurpetopopulaatiot ovat vahvistuneet Suomen EU-jäsenyyden aikana. Karhukanta Suomessa on suotuisalla suojelutasolla. Luontodirektiivin 17 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on raportoitava kuuden vuoden välein direktiivin säännösten soveltamisesta. Raportointi pitää sisällään myös lajien suojelutasojen arvioinnin. Suomen EU-jäsenyyden aikana tehtyjen neljän raportointikauden yhteydessä (2001–2006, 2007–2012, 2013–2018, 2019–2024) karhun suojelutason on arvioitu olleen kaikilta osin suotuisa.²

Karhukannan elinvoimaisuutta arvioidaan myös IUCN:n uhanalaisuusarvioinnin avulla. Vuoden 2019 arvioinnissa karhun ei arvioitu olevan uhanalainen. Karhu arvioitiin luokkaan silmälläpidettävä NT. Karhu ei ole myöskään Euroopassa tai globaalisti uhanalainen. IUCN Punaisen kirjan mukaan karhu on luokassa Least Concern sekä Euroopassa että globaalisti.

Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa on linjattu, että karhukannan suotuisan suojelutason viitearvo komission luontodirektiivin 17 artiklan tulkintaohjeen mukaisesti vertailuperusteisella tavalla määritettynä 1400 yksilöä.

Suomen karhukanta on elinvoimainen ja se on ollut sitä vuosikymmeniä. Suomessa on siten yksi EU:n alueen runsaimmista karhukannoista ja yhteys Venäjän karhukantaan on säännöllinen. Suomen karhukanta on kiinteästi yhteydessä Koillis-Euroopan yhtenäiseen karhukantaan, joka on yksi maailman vahvimista ruskeakarhun populaatioista. Suomen karhukannan seuranta on vahvalla tieteellisellä pohjalla ja kehittynyt edelleen viimeisten vuosien aikana.

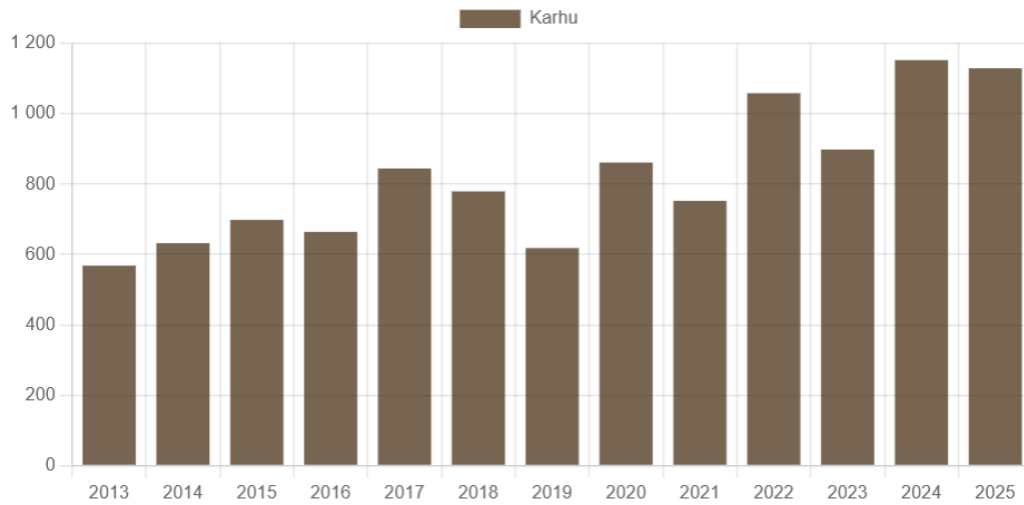
Poronhoitoalueelle ei vielä ole käytettävissä samanlaista populaatiomallia kuin muun Suomen alueelle. Poronhoitoalueen verotusennuste laskettiin vielä tänä vuonna samalla yksinkertaistetulla populaatiomallilla kuin aikaisempinakin vuosina (Heikkinen ym. 2024). Populaatiomallin mukaan poronhoitoalueen karhukanta pysyisi nykyisellä tasolla 18 % vuotuisella verotuksella.³

Karhujen aiheuttamien porovahinkojen korvaussumma on korkeimmillaan 2013–2025 välisenä tarkastelujaksona. Karhun aiheuttamat porovahingot ovat yli 2,85 miljoonaa euroa, kun vasahävikki huomioidaan mukaan. Kaikista suurpetojen aiheuttamista porovahingoista karhu aiheuttaa 24 %, jos asiaa tarkastellaan euroissa.

² https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/susikannan-tilan-arviointi-kesken-vaelluskalat-epasuotuisalla-suojelutasolla-suomi-raportoi-eu-lle-lajien-tilasta?languageId=fi_FI

³ <https://www.luke.fi/fi/documents/karhukannan-kestava-verotus>

Raportit

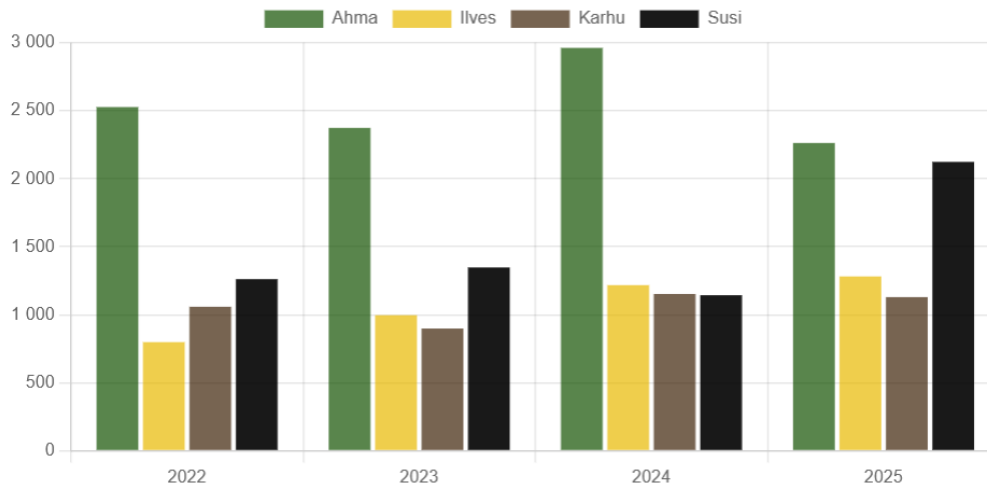

Kuva. Karhun tappamana löydetyt porot ajanjaksolla 2013–2025. Korvaussummaltaan 1129 löydettyä poroa tarkoittaa lähes 2,85 miljoonan euron vahinkoa porotaloudelle, kun vasahävikki (2,67 M€) on otettu huomioon. Karhu aiheuttaa vasahävikistä noin 45 %. Lähde: riistavahingot.fi⁴

Ehdotettu kiintiö poronhoitoalueelle on 85 yksilöä. Kiintiö toteutuessaan pienentäisi karhukantaa poronhoitoalueelle. Tämä on kuitenkin perusteltua, koska poronhoitoalueen karhun aiheuttamat porovahingot ovat edelleen poikkeuksellisen suuret. Lisäksi on huomattava, että sekä ilveskanta sekä ahmakanta jatkavat vahvistumistaan ja tulevat lisäämään porovahinkoja. Myös merkittävästi kasvaneesta susikannasta dispersoi yksilöitä poronhoitoalueelle ei vain muualta Suomesta vaan myös Venäjältä ja Skandinaviasta. Suurpetojen kokonaisvaikutus porotalouteen on siis erittäin suuri. Lisäksi, koska muun Suomen metsästysverotus tulee jäämään merkittävästi alle verotusmäärän, jolla kanta pysyisi vakaana, on ennakoitavissa, että poronhoitoalueelle dispersoi nuoria karhuja poronhoitoalueen ulkopuolelta.

⁴ <https://riistavahingot.fi/#/riistavahingot/raportti?lang=FI&chartType=bar&vertailtavaArvo=rahamaara&jaotelu=vuosi&alkupvm=01-01-2013&loppupvm=31-12-2025&aiheuttaja=103&kohdeluokka=101>

Raportit

Kuva. Suurpetojen aiheuttamien porovahinkojen määrän ennakoidaan edelleen kasvavan. Vuoden 2025 porovahingot olivat yhteensä 11,9 miljoonaa euroa, josta on korvattu tähän mennessä 5,8 miljoonaa euroa. Vasahävikkikorvauksen maksaminen edellyttää VN:n asetuksen muutosta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että ehdotetulla kiintiöllä ei ole negatiivista vaikutusta karhukannan suojelutason.

Karhukannan aiheuttamat vahingot

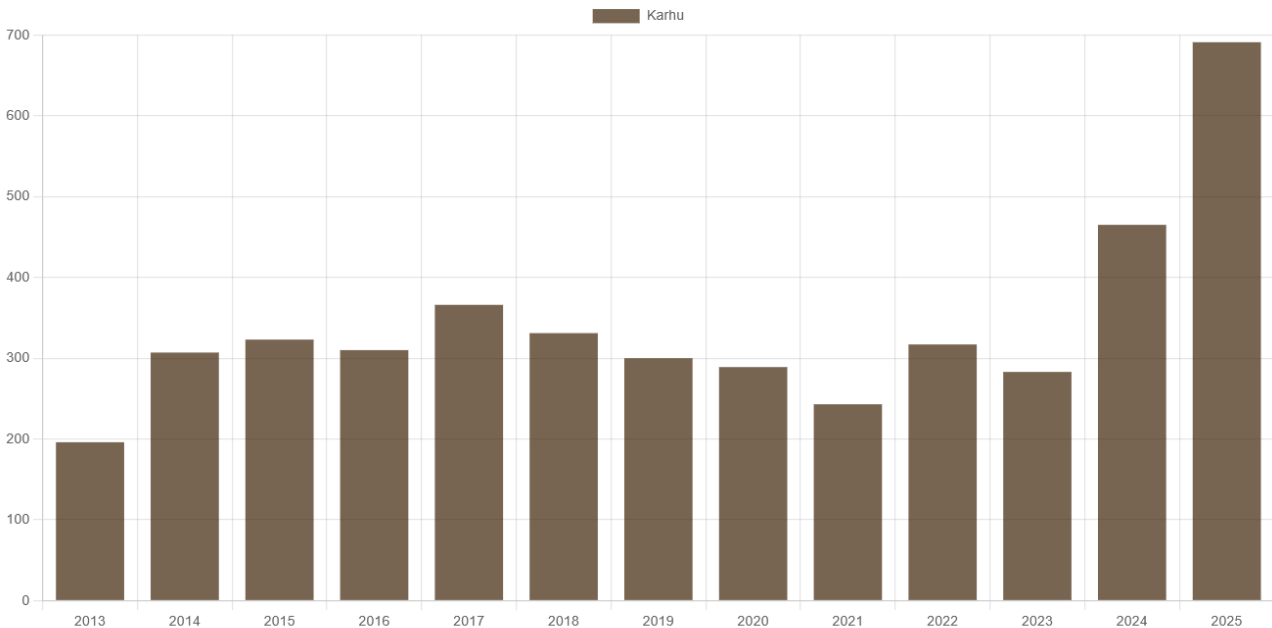
Karhujen aiheuttamat porovahingot olivat vuonna 2025 laskennalliselta korvaussummaltaan 2,85 miljoonaa euroa. Vertailun vuoksi kotieläinvahinkoja karhut aiheuttivat noin 290 000 euron edestä, joista mehiläisvahinkoja oli yli 252 000 euroa. Sen lisäksi karhut aiheuttivat viljelysvahinkoja noin 261 000 euroa. Ajanjaksolla 2013-2025 kotieläin-, viljelys- ja mehiläisvahingot olivat korkeimmillaan viime vuonna. Vahinkoja voi tarkastella kartalla ja graafeina maa- ja metsätalousministeriön riistavahingot.fi -sovelluksesta.

Vahingon aiheuttajat Karhu
 Vahingon kohde Maatalousvahinko, Kotieläinvahinko
 Aikajakso 1.1.2013 - 31.12.2025

Tulosta

Muodosta linkki

Yhteensä 4421 vahinkotapahtumaa. Vahingon määräksi arvioitu 4 019 146 €

Kuva. Karhun aiheuttamat kotieläin-, viljelys- ja mehiläisvahingot olivat lukumääräisesti, mutta myös rahallisesti suurimmillaan viime vuonna ajanjaksolla 2013-2025. Lähde: riistavahingot.fi ⁵

Muu tyydyttävä ratkaisu

Yksittäisten vahinkoa aiheuttavien karhujen poistamisella ei voida rajoittaa karhukannan kasvua poronhoitoalueella tai edes säädellä karhukannan tiheyttä. Lisäksi EU –tuomioistuimen ja KHO:n ratkaisukäytännön perusteella vahinkoa aiheuttava yksilö on pystyttävä identifioimaan, joten valikointi on lähes mahdotonta lummattomana aikana ja etenkin keväällä tapahtuvassa pyynnissä poronhoitoalueella olisi suuri riski pentujen jäämisestä orvoiksi, mikäli saaliiksi jää naaras, jolla on pennut vielä pesässä. Vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla on metsästetty hyvin vähän karhuja. Poronhoitoalueella on metsästetty niiden nojalla vuosittain ainoastaan muutamia poronvasoja tappavia karhuja.

⁵<https://riistavahingot.fi/#/riistavahingot/raportti?lang=FI&chartType=bar&vertailtavaArvo=tapahtumamaara&jaotelu=vuosi&alkupvm=01-01-2013&loppupvm=31-12-2025&aiheuttaja=103&kohdeluokka=102,103>

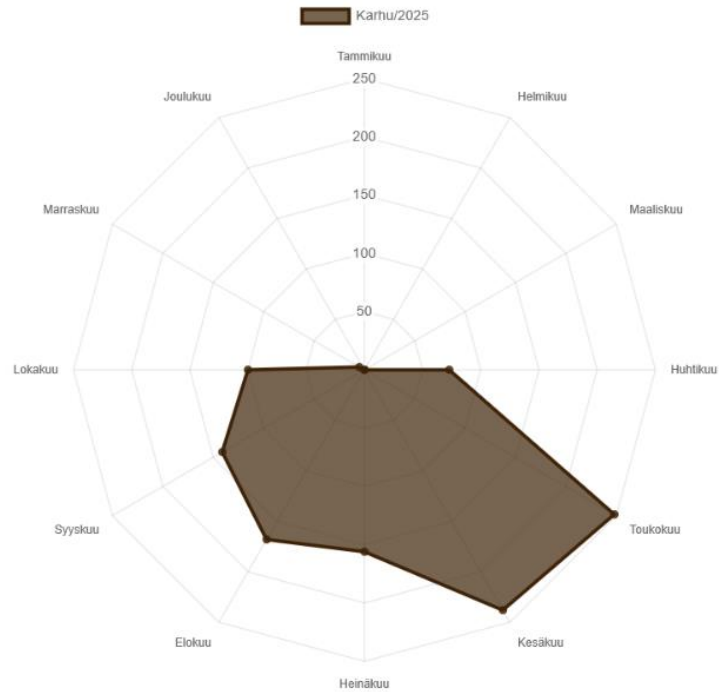
Tulostuksen esikatselu

Vahingon aiheuttajat **Karhu**
 Vahingon kohde **Porovahinko**
 Aikajakso **1.1.2025 - 31.12.2025**

Yhteensä 1129 vahinkotapahtumaa. Vahingon määräksi arvioitu 1 650 760 €

Tulosta

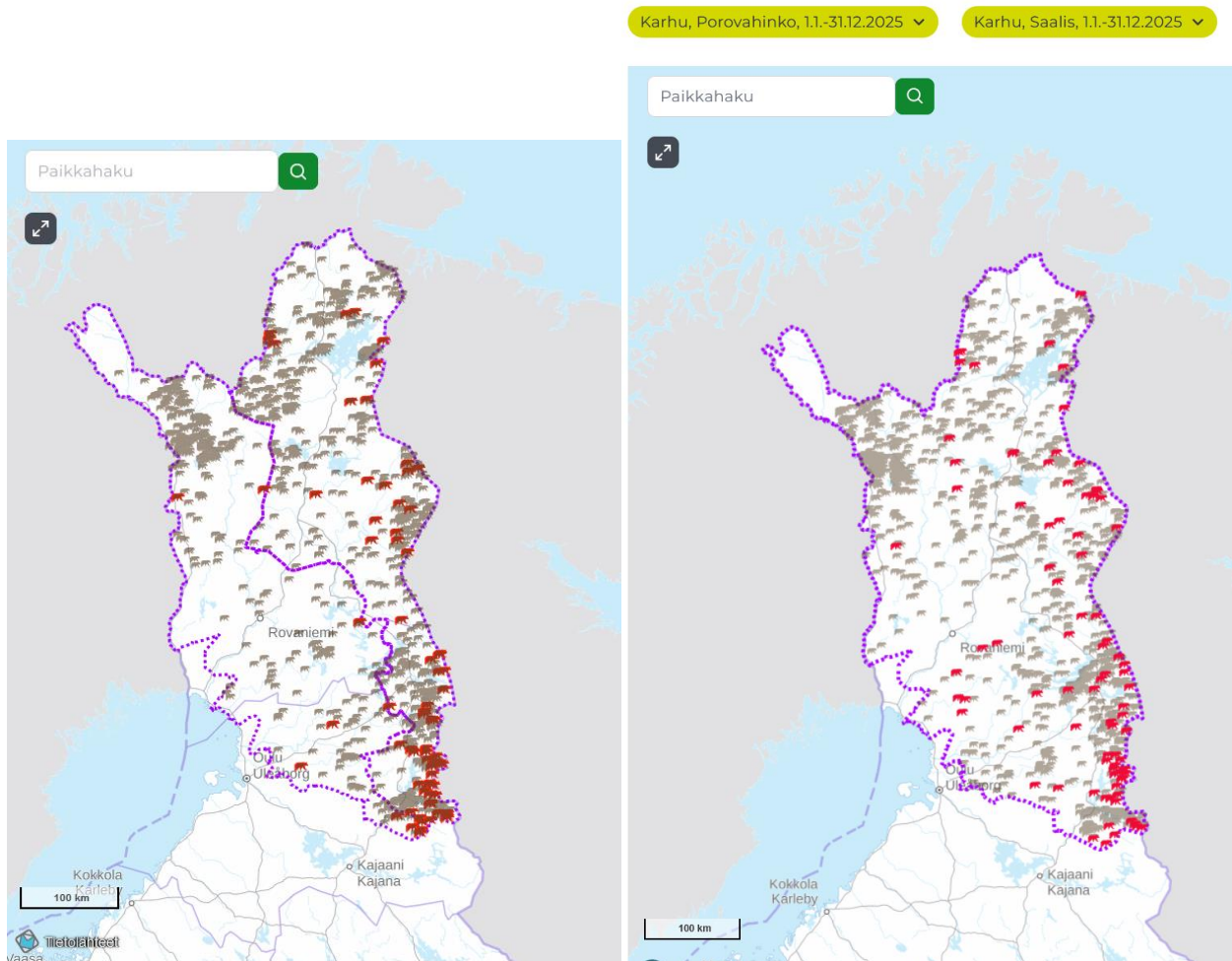
Muodosta linkki

Kuva. Karhun aiheuttamien porovahinkojen ajoittuminen. Korvausmäärä ei sisällä vasahävikkiä. Lähde: riistavahingot.fi⁶

Karhun kevätpyynnin sallimiselle ei ole tarvetta, koska syksyisen kiintiöpyynnin nojalla kaadetut karhut kohdentuvat hyvin niille alueille, joissa myös karhujen aiheuttamat porovahingot sijaitsevat.

⁶ <https://riistavahingot.fi/#/riistavahingot/raportti?lang=FI&chartType=radar&vertailtavaArvo=tapahtumamaara&jaotelu=vuosielain&alkupvm=01-01-2025&loppupvm=31-12-2025&aiheuttaja=103&kohdeluokka=101>

Kuva. Karhun tappamina löydetyt porovahingot vaalean ruskeana ja karhusaaliin sijoittuminen vuonna 2024 ja oikealla vuosi 2025. Lähde: Riistavahinkorekisteri

2. TAUSTA JA TARKEMMAT PERUSTELUT

Nykytila

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetun kiintiön nojalla (sellaisina kuin ne ovat laissa 159/2011) pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Ministeriöllä on siten toimivalta rajoittaa poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin määrää ja aluetta.

Metsästyslain 41 §:n mukaiset poikkeusluvut myöntää Suomen riistakeskus. Riistahallintolain (158/2011) 2 §:n mukaan Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin kuuluvat metsästyslaissa säädetyt tehtävät. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jossa edellä mainittujen kaltaiset julkiset hallintotehtävät tehdään rikosoikeudellisella virkavastuulla. Riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Poikkeuslupiin liittyvä Suomen riistakeskuksen harkintavalta on myös hyvin pitkälle sidottua harkintaa, jota rajaavat Euroopan unionin luonto- ja lintudirektiivit. Suomen riistakeskuksen luvat koskevat lisäksi yksittäistä eläintä tai eläimiä. Riistakeskuksen harkintaa rajaa myös tämä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määräämä suurin sallittu saalismäärä ja aluetta koskeva rajoitus. Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä tai myöntää poikkeuslupia asetuksessa mainitun alueen ulkopuolelle.

Myöntämisperusteet on säädetty EU:n neuvoston direktiiveissä, ja niillä on siten olemassa tietty tulkintasiisältö, joka on muotoutunut Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisujen sekä luontodirektiivin tiukkaa suojelua koskevan ohjeasiakirjan kautta. Erityisenä edellytyksenä on kaikissa tapauksissa se, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole.

Karhu kuuluu luontodirektiivin IV liitteen ns. tiukasti suojeltuihin lajeihin. Luontodirektiivin 12 artikla edellyttää, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet näiden lajien tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi ja kiellettävä mm. kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen ja tappaminen. EU:n jäsenenä Suomi on velvollinen saattamaan yhteisöoikeuden säännökset voimaan ja noudattamaan niissä asetettuja tavoitteita suotuisan suojelun tason säilyttämiseksi. Metsästyslain 37 §:n 3 momentin mukaan karhu on aina rauhoitettu. Luontodirektiivi sallii kuitenkin poikkeamisen tiukasta suojelujärjestelmästä.

Direktiivin 16 artiklassa säädetään tarkemmin niistä yksityiskohdista, joita suojelusta poikkeamisessa on sovellettava. Suojelusta poikkeaminen on mahdollista, mikäli toimenpiteelle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua eikä poikkeaminen vaaranna lajin suojelutasoa tai sen saavuttamista. Tämän lisäksi poikkeamisen on täytettävä yksi erityisistä poikkeamisperusteista, esim. erityisen merkittävien vahinkojen estäminen tai ns. kannanhoidolliset perusteet. Luontodirektiivissä ei ole erityisiä vuodenaikaan sidottuja rajoitteita poikkeamiselle, joten poikkeaminen näiden lajien suojelusta on siten mahdollista myös keväällä. Luontodirektiivi kuitenkin edellyttää kansallisen viranomaisen tapauskohtaista harkintaa.

Suomi on pannut täytäntöön luontodirektiivin 16 artiklan poikkeussäätelyn metsästyslailla. 1.3.2011 lukien sääntely on metsästyslain 41 sekä 41 a §:ssä. Poikkeuslupa karhun metsästämisestä voidaan myöntää erityisenä vahinkoperusteisena poikkeusluvana. Poikkeamisella pyritään esimerkiksi estämään merkittäviä vahinkoja tai turvaamaan ihmisten turvallisuutta. Poikkeaminen ei saa kuitenkaan heikentää lajin suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista ja poikkeaminen on mahdollista vain, jos ei ole muuta tyydyttävää keinoa ratkaista karhun aiheuttamaa ongelmaa.

On kuitenkin huomattava, että tämän lisäksi suurpetoja voidaan metsästää myös silloin, kun ne eivät ole aiheuttaneet vahinkoa tai uhkaa. Tällaiset kannanhoidollisella perusteella myönnettävät luvat ovat olleet tarpeen kannan säätelemiseksi ja eläinten arkuuden säilyttämiseksi. Kannanhoidollisista poikkeusluvista säädetään metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa, jossa todetaan, että karhua koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Tilanne on olennaisella tavalla muuttunut Korkeimman hallinto-oikeuden syksyllä 2023 tekemien ratkaisujen johdosta. Korkein hallinto-oikeus ei ole hyväksynyt karhun metsästäystä koskeneissa ratkaisuisaan (KHO 99:2023 ja KHO 100:2023) Suomen riistakeskuksen käyttämiä päämääriä. KHO on todennut, että adaptiivinen kannan hallinta, metsästyskulttuurin ylläpitäminen, aluetaloudelliset hyödyt, kannanhoidollinen metsästys itsessään eikä lajin yksilöiden määrän vähentäminen ole direktiivin kannalta hyväksyttäviä päämääriä. KHO on katsonut myös, ettei pelkkä asetuksen tai kansallisen hoitosuunnitelman yleisten tavoitteiden toteuttaminen ole sellaisenaan riittävä peruste poikkeusluvasta myöntämiselle. Poikkeusluvasta tulee ilmetä selvästi ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon kannanhoidollisella metsästyksellä kyseisellä alueella pyritään, sekä se, miten metsästyksellä saavutettaisiin tämä päämäärä. Viimeisimmistä karhun kannanhoidollisista poikkeusluvista odotetaan kesäkuun alussa KHO:n ratkaisua.

Alueellisesta kiintiöstä säädetään metsästyslain 41 a §:n 4 momentissa. Valtioneuvoston asetuksessa metsästyslaissa säädetyistä poikkeuksista (452/2013) on säädetty karhun kiintiömetsästyksestä poronhoitoalueella.

Raportti kannanhoidollisen karhunmetsästyksen tuloksesta 20.8.-31.10.2025 (Suomen riistakeskuksen raportin 6.11.2025 tiivistelmä) ja karhukuolleisuus 2004-2025

1. Karhusaalis poronhoitoalueella (VNa 452/2013, 8 §)

Poronhoitoalueella kaadettiin 20.8.–31.10.2025 välisenä aikana yhteensä 80 karhua, joista 65 itäiseltä ja 15 läntiseltä kiintiöalueelta. Itäisen kiintiöalueen kiintiö oli enintään 70 karhua ja läntisen 15 karhua (MMM asetus 502/2025, 5 §). Itäisellä kiintiöalueella jäi siten kaatamatta viisi karhua, mutta läntisen poronhoitoalueen kiintiö täyttyi 21.9. ja Suomen riistakeskus määräsi pyynnin lopetettavaksi välittömästi kiintiön täytyttyä. Pynnin lopetusmääräykset julkaistiin nopeasti Suomen riistakeskuksen verkkosivuilla ja pyynnin päättymisestä lähetettiin myös tiedote alueellisille ja valtakunnallisille medioille. Eniten karhuja saatiin saaliiksi Suomussalmella, jossa kaadettiin 26 karhua (10 naarasta ja 16 urosta) ja Kuusamossa, jossa saaliiksi tuli 15 karhua (6N/9U). Seuraavaksi eniten karhuja kaadettiin Savukoskella (9; 6N/3U), Inarissa (5; 4N/1U), Sällassa (4U) ja Sodankylässä (3U). Kaksi karhua kaatui Hyrynsalmella (1N/1U), Kittilässä (2U), Ranualla (2U), Rovaniemellä (2U) ja Utsjoella (1N/1U). Yksi karhu kaatui liissä (1N), Kolarissa (1U), Pelkosenniellä (1U), Posiolla (1U), Pudasjärvellä (1U), Puolangalla (1U), Taivalkoskella (1U) ja Tervolassa (1U). Poronhoitoalueen karhuista kaadettiin Lapissa 33 (vuotta aiemmin 22), Kainuussa 29 (34) ja Oulun alueella 18 (14).

Poronhoitoalueen karhusaaliissa oli uroksia 64 % (v. 2024: 76 % ja v. 2023: 74 %). Läntisen poronhoitoalueen urososuus oli 87 % (v. 2024: 100 % ja v. 2023: 100 %), ja itäisen poronhoitoalueen 58 % (v. 2024: 72 % ja v. 2023: 71 %). Tämän syksyn saaliissa oli siten enemmän naaraita kuin parin edellisyyksyn saaliissa. Riistakeskusalueista suurin naarasosuus (7N/11U => 39 %) oli Oulussa (v. 2024: 14 %), toiseksi suurin (11N/18U => 38 %) Kainuussa (v. 2024: 29 %) ja pienin (11N/22U => 33 %) Lapissa (v. 2024: 23 %).

2. Karhusaalis muualla Suomessa

Suomen riistakeskukselta haettiin 29 hakemuksella poikkeuslupia yhteensä 247 karhun metsästämiseen poronhoitoalueen eteläpuoleisilla muun Suomen kannanhoitoalueilla. Myönteisiä päätöksiä tehtiin 13 yhteensä 129 karhua koskien. Näistä 107 oli Pohjois- Karjalaan, 20 Kaakkois-Suomeen ja kaksi Pohjois-Savon alueelle. Kaikki poikkeusluvut kohdentuivat karhukannan hoitosuunnitelman mukaiselle itäiselle kannanhoitoalueelle. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (502/2025) poikkeusluvan ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2025–2026 suurimmaksi sallituksi saaliiksi asetettiin enintään 285 yksilöä, joista asetuksen 5 §:n mukaisesti poronhoitoaluetta koskeva kiintiö oli 85 yksilöä. Poronhoitoalueen eteläpuoliselle alueelle voitiin täten myöntää karhujen kaatamiseen enintään 200 kannanhoidollista poikkeuslupaa, joista asetuksen 4 §:n mukaisesti enintään 180 yksilöä itäiselle ja 20 keski-selle kannanhoitoalueelle. Päätöksistä valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joka asetti poikkeusluvut täytäntöönpanokieltoon (<https://riista.fi/kaikki-myonnetyt-karhuluvat-taytantonpanokieltoon/>). Täten kannanhoidollista karhunmetsästystä ei ollut syksyllä 2025 poronhoitoalueen eteläpuoleisen Suomen alueella eikä siten saalistakaan (sama tilanne oli myös syksyllä 2024).

Muu kuolleisuus

Karhun tunnettu kokonaiskuolleisuus poronhoitoalueen ulkopuolella kalenterivuonna 2025 oli 21 karhua. Kuolinsyyt olivat: liikenne (8), poliisin määräys tai -tutkinta (10) ja muu syy (3). Vahinkoperusteisilla luvilla lopetettuja karhuja ei ollut.

Suurimmat sallitut saalismäärät ja muut rajoitukset metsästysvuodelle 2026–2027

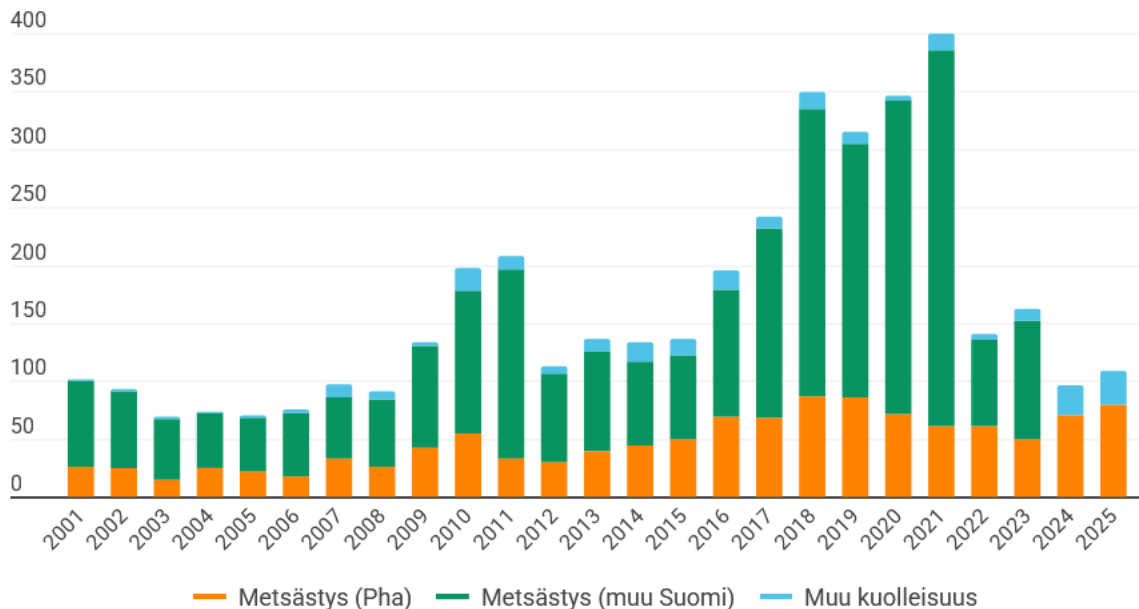
Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa esitetään suurimmat sallitut saalismäärät karhulle sekä eräitä aluerajoituksia, jotka perustuvat vain valtioneuvoston asetukseen metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista (452/2013) 8 pykälän 2 momenttiin, jonka mukaan karhun poronhoitoalueella tapahtuvaa metsästystä varten maa- ja metsätalousministeriö määrää erikseen kiintiöt itäiselle poronhoitoalueelle sekä läntiselle poronhoitoalueelle.

1 Suurimmat sallitut saalismäärät

Maa- ja metsätalousministeriö käyttää karhukannan säätelyssä Luonnonvarakeskuksen laatimia verotusennusteita. Verotusennuste on laadittu erikseen poronhoitoalueelle ja sen ulkopuolelle. Poronhoitoalueen osalta vahinkokehitys on määrävissä asemassa verotusta suunniteltaessa.

Syksyllä ennen metsästyskauden 2026 alkua karhuja ennustetaan olevan 2201–2962 (90 % todennäköisyysväli). Todennäköisin lukumäärä on 2536 karhua. Kannan kasvu poronhoitoalueen ulkopuolella on ollut aiempaa nopeampaa viimeisen kahden vuoden aikana, koska kannanhoidollista metsästystä ei ole ollut. Todennäköisesti erityisesti itäisessä Suomessa kannankehitykseen vaikuttaa myös tulomuutto Venäjältä, josta etenkin nuoria uroksia vaeltaa Suomen puolelle. Karhukanta on kasvanut noin 16 % syksyn 2024 ja syksyn 2025 välisenä aikana. Vuosien 2004–2024 välisenä aikana karhukannan vuotuinen kasvu on ollut keskimäärin 5 % luokkaa. Vuotuinen muutos on vaihdellut 7 % vähenemisen ja 15 % kasvun välillä. Viimeksi karhukanta kasvoi noin 15 % vuosivauhtia vuodesta 2014 vuoteen 2015.⁷

Karhukannan tunnettu kuolleisuus

Kuva 4: Karhun tunnettu kokonaiskuolleisuus 1999–2025. Muu kuolleisuus sisältää myös vahinkoperusteiset poikkeusluvut. Lähde: Riistakeskus ja Luonnonvarakeskus.

⁷ <https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa/karhu/karhukannan-kehitys-ja-tila-suomessa-vuonna-2025>

Kuva. Karhukannan tunnettu kuolleisuus 1999-2025. Lähde: Luonnonvarakeskus.⁸

Asetuksessa esitetään suurimmaksi sallituksi saalismääräksi poronhoitoalueelle 85 (85⁹) karhuyksilöä. Määrä on sama kuin viime vuonna. Itäiselle poronhoitoalueelle esitetään 75 (75) kiintiötä ja läntiselle 15 (15) kiintiötä. Poronhoitoalueella metsästys tapahtuu pääosin alueelliseen kiintiöön perustuvana keskeytymetsästyksenä. Porotalouden kokemien menetysten pitäminen kohtuullisena edellyttää joustavuutta poronhoitoalueen karhukannan säätelyssä, sillä karhun aiheuttamista vasatappioista tulee esiin vain pieni murto-osa. Karhuvahinkojen määrä poronhoitoalueella vuonna 2025 edelleen hyvin korkea ja kaikkien suurpetojen aiheuttamien porovahinkojen ennakoidaan kasvavan poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksestä huolimatta.

Poronhoitoalueella ongelmana on havainnoitsijaverkoston harvuus ja siitä johtuva havaintojen pieni määrä. Tämän takia poronhoitoalueen kanta-arvioon liittyy muuta maata enemmän epävarmuustekijöitä, Poronhoitoalueen karhukanta on karhuhavaintojen alueellisen jakautumisen perusteella runsain itäisen valtakunnan rajan tuntumassa. Poronhoitoalueen arvio ottaa huomioon puutteen aineiston kattavuudessa. Poronhoitoalueella metsästyksen mitoituksessa seurataan myös karhun aiheuttamien vahinkojen kehittymistä.

2 Alueelliset rajoitukset

Asetuksessa asetetaan rajoituksia ns. keskeytymetsästyksen poronhoitoalueella. Alueellinen rajoitus perustuu metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 8 pykälän 2 momenttiin, jonka mukaan karhun poronhoitoalueella tapahtuvaa metsästystä varten maa- ja metsätalousministeriö määrää erikseen kiintiöt itäiselle poronhoitoalueelle sekä läntiselle poronhoitoalueelle. Hoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamiseksi metsästyksellä pyritään edelleen vähentämään karhun aiheuttamia vahinkoja erityisesti poronhoitoalueella.

3 Erityistä

Asetuksessa ei rajoiteta metsästyslain 41 a §:n 1 momentin mukaisten vahinkoperusteisten poikkeuslupien myöntämistä. Vahinkoperusteisia lupia ei ole muutenkaan viime vuosina haettu kuin muutamia erittäin merkittäviä porovahinkoja ja erittäin merkittäviä mehiläisvahinkoja aiheuttaneille karhuille.

Aiemmin Suomen riistakeskus pystyi myöntämään poikkeusluvan vain suurpedon tappamiseksi tai pyydystämiseksi ja vain poliisilla oli oikeus karkottaa riistaeläin. Metsästyslain 41 § muutoksen jälkeen 1.8.2017 Suomen riistakeskuksella on toimivalta myöntää poikkeuslupa myös suurpedon häirintään.

Selvydeksi todettakoon vielä, että vahinko- ja turvallisuusperusteisten lupien lisäksi myöskään metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia lupia ei ole kuitenkaan tarkoitus lukea saalismäärään. Vaikka asetuksella tarkoitettaneen otsikon mukaisesti poikkeusluvilla sallittavaa *metsästystä*, myönnetään myös tutkimusperusteiset luvat 41 a §:n perusteella. Lähtökohtaisesti tutkimusluvilla pyydetty eläin lähes poikkeuksetta kuitenkin vapautetaan merkitsemisen tai GSM/GPS-pannan asettamisen jälkeen elävänä takaisin luontoon, joten niitä ei ole syytä vähentää poikkeusluvilla metsästettävien yksilöiden enimmäismäärästä.

⁸ <https://infogram.com/1pw2q07v9klwr6tv02dz3q6jw6ake11pwyt>

⁹ Edellisen vuoden kiintiö.

Esityksen vaikutukset

Karhun aiheuttamista vahingoista suurin osa aiheutuu porotaloudelle poronhoitoalueella. Karhun tappamia poroja ilmoitettiin löydettyksi vuonna 2025 enemmän kuin edellisenä vuotena, yhteensä 1129 (1152) kappaletta, mikä vastaa laskennallisesti arviolta 2,85 milj. euron vahinkoa, kun vasahävikkikorvaus otetaan huomioon. Vuonna 2025 vasahävikkikorvaus on 2,66 milj. euroa. Summaa nostaa vasahävikkikorvauksen tarkistus, joka on parhaillaan valmisteilla. Karhun osuus vasahävikistä on n. 45%. Karhun aiheuttamien porovahinkojen määrä on edelleen suuri ja koko porovahinkokertymästä (lkm) karhun aiheuttamat porovahingot ovat n.17 % ja korvaussummasta 24%.

Korvauksia ei ole voitu suorittaa talousarvion rajoissa täysimääräisesti, joten riistavahinkolain (105/2009) 9 §:n 2 momentin mukaan porovahinkoja jouduttiin keväällä 2026 leikkaamaan 38 %. Vuoden 2025 porovahingot olivat noin 11,98 miljoonaa euroa, josta talousarvion mukaisella määrärahalla korvauksia pystytään maksamaan 62 % korvaustasoon saakka. Euroopan komissio nosti porovahinkojen korvauskaton 12 miljoonaan euroon vuoden 2026 alusta aikaisemmasta 10 miljoonan euron enimmäismäärästä. Maksukatto koskee jo vuoden 2025 porovahinkoja, jotka maksetaan 2026 puolella. Vähennystä ei ole tehty henkilövahingon eikä suurpedon aiheuttaman viljelys-, eläin- tai irtaimistovahingon perusteella maksettavista korvauksista, koska ne korvataan aina täysimääräisesti. Maa- ja metsätalousministeriön tarkoituksena on hakea noin 4 400 000 euron lisämäärärahaa vuoden 2026 toisessa lisätalousarviossa, jotta porovahinkokorvaukset voitaisiin maksaa täysimääräisenä.

Kotieläinvahinkoja karhut aiheuttivat vuonna 2025 yhteensä 693 vahinkotapahtumaa. Vahingon määräksi arvioitu 555 342 €. Mehiläisvahinkoja tästä oli yli 253 000 euroa ja viljelysvahinkoja 199 000 euroa.

Poronhoitoalueella kiintiön arvioidaan mahdollistavan karhun porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen vähentämisen ja karhukannan harventamisen paikallisesti kannan pitämiseksi hoitosuunnitelman tavoitteiden mukaisena.

Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkatyönä ehdotus maa- ja metsätalousministeriön asetuksiksi alueellisen kiintiön perusteella sallittavasta karhun metsästyksestä poronhoitoalueella metsästysvuonna 2026–2027. Siinä asetetaan suurin sallittu saalismäärä poronhoitoalueen ns. keskeytysmetsästykseseen ja rajataan alue, jolla alueellista kiintiötä voidaan käyttää. Asetuksessa asetetaan päämäärä poronhoitoalueen keskeytysmetsästykselle. Viitearvoa ei ole tarpeen tällä asetuksella asettaa karhulle, koska laji on ollut kaikkina raportointijaksoina suotuisalla suojelutasolla.

Asetuksen valmistelussa on hyödynnetty ajantasaisinta Luonnonvarakeskuksen tuottamaa tieteellistä tietoa karhukannasta, arviota suurimman sallitun saalismäärän vaikutuksesta kyseiseen suurpetokannan suojelutukseen Suomessa sekä vahinkotilastoja Riistavahinkorekisteristä ja Riistavahingot.fi -palvelusta.

Asetus- ja muistiolounnos olivat lausunnolla 27.5.- 25.6.2026. Lausuntoja annettiin yhteensä 18, joista keskeisiä olivat asiantuntijatahojen (Luonnonvarakeskus, Suomen ympäristökeskus), viranomaisten ja julkisten toimijoiden (Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Tukes, Lapin liitto), elinkeino- ja etujärjestöjen (MTK, Porotuottajat ry, Paliskuntain yhdistys, Saamelaispaliskunnat ry, Suomen Metsästäjäliitto, Metsästäjäliiton Lapin piiri, SLC), ympäristöjärjestöjen (Suomen luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi), oikeudellisten asiantuntijoiden (YDHV lakitiimi) sekä yksityishenkilöiden lausunnot.

Lausunnoissa tarkastellaan maa- ja metsätalousministeriön asetusehdotusta, jossa esitetään karhun metsästyskiintiöksi poronhoitoalueella enintään 85 yksilöä metsästysvuodelle 2026–2027. Arviot ehdotuksesta vaihtelevat, ja näkemykset jakaantuvat erityisesti kiintiön mitoituksen riittävyyden sekä sääntelymallin oikeudellisen kestävyden osalta.

Asiantuntija-arvioiden mukaan (Luonnonvarakeskus) esitetty kiintiö vastaa merkittävää osaa poronhoitoalueen karhukannasta ja voi yhdessä muun kuolleisuuden kanssa johtaa kannan pienenemiseen alueella, vaikka vaikutus koko Suomen karhukantaan olisi todennäköisesti vähäinen. Suomen ympäristökeskus toteaa, että karhu on Suomessa suotuisalla suojelutasolla eikä sillä ole huomautettavaa esitettyyn kiintiöön, mutta korostaa kanta-arvioiden kehittämisen ja perustelujen täsmentämisen tarvetta. Suomen riistakeskus pitää kiintiön asettamista tasoa perusteltuna, mutta katsoo, että kiintiötä voitaisiin myös maltillisesti kasvattaa vahinkotilanteen ja mahdollisen tulomuuton vuoksi.

Useat elinkeino- ja etujärjestöt (Porotuottajat ry, MTK, Paliskuntain yhdistys, Saamelaispaliskunnat ry, Suomen Metsästäjäliitto, Metsästäjäliiton Lapin piiri, Lapin liitto) korostavat karhujen ja muiden suurpetojen aiheuttamien vahinkojen kasvua ja katsovat esitetyn kiintiön olevan liian alhainen. Lausuntojen mukaan porovahingot sekä muut maatalousvahingot ovat lisääntyneet merkittävästi, ja porotalouden kannattavuus on heikentynyt huomattavasti. Saamelaispaliskunnat ry tuo lisäksi esiin saamelaisten kotiseutualueen erityispiirteet sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset, jotka vaikeuttavat vahinkojen havaitsemista ja lisäävät petovahinkoja. Yhdistys esittää kiintiön korottamista (75 itäiselle ja 25 läntiselle alueelle), erillisen määräaikaisen kiintiön varaamista saamelaisten kotiseutualueelle sekä mahdollisuutta lisäksi kiintiöihin ja kevätppyntiin vahinkojen hallitsemiseksi. Lausunnoissa esitetään yleisesti kiintiön korottamista noin 100–110 yksilöön sekä metsästyksen joustavampaa kohdentamista vahinkoalueille. Lisäksi korostetaan kiintiömetsästyksen keskeistä roolia vahinkojen hallinnassa ja tarvetta ulottaa sääntelyä myös poronhoitoalueen ulkopuolelle. Useissa lausunnoissa tuodaan esiin myös petojen lisääntynyt tulomuutto sekä muiden suurpetojen yhteisvaikutus porotalouteen.

Luonnonsuojelujärjestöt ja osa asiantuntijatahoista (Suomen luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi) esittävät kriittisiä näkemyksiä kiintiön tasosta ja erityisesti sääntelymallista. Näissä lausunnoissa katsotaan, että kiintiön tulisi olla esitettyä alhaisempi kestävyden varmistamiseksi tai että asetukseen perustuvasta kiintiömetsästyksestä tulisi luopua kokonaan. Erityisesti korostetaan Euroopan unionin luontodirektiivin vaatimuksia ja sitä, että kiintiömetsästys ei kaikilta osin täytä tapauskohtaisen harkinnan, vaihtoehtoisten keinojen arvioinnin eikä tehokkaan oikeussuojan vaatimuksia.

Useissa lausunnoissa korostetaan yleisesti tarvetta kehittää sääntelyä. Esille tuodaan kiintiön mitoituksen selkeä kytkentä ajantasaiseen tutkimustietoon, vaikutusten huolellisempi arviointi sekä vaihtoehtoisten vahingonestekeinojen tarkastelu. Lisäksi painotetaan sääntelyn ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä ja hyväksyttävyyttä sekä toimivaa tasapainoa luonnonsuojelun ja elinkeinojen edellytysten välillä.

Osa lausunnonantajista pitää esitystä perusteltuna. Metsähallitus katsoo asetusluonnoksen olevan kokonaisuutena huolellisesti perusteltu ja kannattaa kiintiön säilyttämistä nykyisellä tasolla. Suomen riistakeskus pitää kiintiötä perusteltuna vahinkotilanteeseen nähden. SLC:llä ei ole huomautettavaa kiintiöstä tai sen alueellisesta jaosta, mutta se korostaa vahinkojen ehkäisymahdollisuuksien turvaamista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoittaa, ettei sillä ole lausuttavaa asiasta.

Yksityishenkilöiden lausunnoissa korostuvat huoli karhukannan kasvusta, turvallisuudesta ja arjen kokemuksista sekä toisaalta tarve turvata karhun suotuisa suojelutaso. Näkemyksissä painottuu tasapainon löytäminen luonnonsuojelun, elinkeinojen ja ihmisten turvallisuuden välillä sekä päätöksenteon perustaminen ajantasaiseen tutkimustietoon ja selkeisiin perusteluihin.

Lausuntojen perusteella ei tehty muutoksia määriin tai alueisiin. Lausuntopalvelussa annetut lausunnot ovat nähtävillä osoitteessa lausuntopalvelu.fi. Lausuntopalvelussa annetut lausunnot ja ministeriön

kirjaamoon toimitetut muiden kuin yksityishenkilöiden lausunnot ovat julkisia. Yksityishenkilön antama lausunto on julkinen ainoastaan, jos kyseinen henkilö tätä pyytää.